

motoasă. Este ceea ce n-a înțeles să rezolve ca atare actorul Emil Sasu. În cuplul ce trebuia să fie comic (un mecanizator și un cioban) constituit de el și Constantin Guțu, actorul Emil Sasu a folosit prea multă energie inestetică, compromițând zelul colegului său, Constantin Guțu; sigur că ratarea acestui cuplu ține și de cuminența regizorală.

Debutul actoresc al tinăruului Vasile Cojocaru s-a produs sub semnul unui personaj gândit fals de dramaturg. Structura de acum a acestui actor, logica expresivității sale, ne dă speranțe că se va realiza probabil într-un

rol apt să concretizeze jocul ideilor, personajul sentimentalizat Andrei, Vasile Cojocaru a fost, de la bun început; neinspirat distribuit.

Agatha Nicolau a salvat din melodramă, intermitent, evoluția Floricăi.

Cele trei debuturi de la Constanța pun în fața conducerii teatrului problema *inconsistenței*; și nu e de ajuns ca direcțiunea pur și simplu s-o recunoască ci s-o înlăture.

Paul Tutungiu

UMBRELE ZILEI

de Radu F. Alexandru

Teatrul „Victor Ion Popa” din Bîrlad

Data premierei : 2 noiembrie 1974. Regia : MUȘATA MUCENIC. Scenografia : AL. OLIAN. Distribuția : MIRELA IONESCU (Procurorul); AUREL IONESCU (Judecătorul); FLORIN PREDUNĂ (Avocatul); JEAN ARGHIRESCU (Grefierul); VASILE MUREȘANU (Anchetatorul); VASILE PREDĂ (Simion Ion); CONSTANTIN PETRICAN (Dr. Petru Alexandrescu); LIGIA DUMITRESCU (Camelia Neagu); ȘTEFAN TIVODARU (Avramescu); VIRGIL LEAHU (Ing. Iliescu); DANA TOMITA (Secretara); ZAHARIA VOLBEA (Dr. H. Solomon); DUDUȚA OLIAN (Mama victimei); EUDOXIA VOLBEA (Soția inculpatului); TRAIAN ANDRII (Un coleg de serviciu); VASILE IACOB (Judecătorul secund); MIHAI MUNTEANU (Un milițian); ZEINA SIRIB, MARIA TIVODARU, GHEORGHE GHEORGHIU, GHEORGHE POPOVICI (Martori).

Pentru teatrul bîrlădean, montarea piesei lui Radu F. Alexandru constituie un dublu eveniment — o premieră pe țară și, în același timp, un debut în dramaturgie. Încă înainte de a analiza rezultatul, se cere apreciată inițiativa teatrului de a evita cărările bătute prezentându-ne un text nou și un autor nou, netestați încă la public, asumîndu-și deci curajul de a căuta și a propune altceva decît piesele înscrise într-un repertoriu mai mult sau mai puțin verificat.

Umbrele zilei se înscrie printre debuturile semnificative, acelea pe care ne-am obișnuit să le numim, cu un termen atît de uzat încît a devenit inexpressiv, promițătoare. O „promisiune” este, în primul rînd,

faptul că la prima sa confruntare cu scena, Radu F. Alexandru nu a optat pentru o piesuță ușoară, „de făcut mîna”, ci s-a angajat într-o temă spinoasă, o dezbatere în planul eticii, al moralei. Piesa pune în discuție problema responsabilității umane, a culpabilității ce nu e cuprinsă în paragrafele legii, dar poate exista, dîncolo de acestea, în fiecare din noi. Pornind de la un fapt concret — moartea unui om — și de la procesul intentat șoferului care l-a accidentat, textul ne propune lărgirea cadrului de cercetare, de judecată. Procesul penal naște un proces psihologic, Tribunalul ca instituție, ca for juridic, este înlocuit de o instanță mai înaltă, mai severă poate, care este conștiința umană. În atenția ei stau toate acele detalii, circumstanțe aparent neimplicate în acțiune, care „nu fac obiectul dosarului” dar care conduc, într-un fel sau într-altul, spre faptul concret care, doar el, poate fi cuprins într-un paragraf de lege. Piesa urmărește ancheta personală inițiată de un personaj care se simte implicat în acest accident ce seamănă cu o sinucidere, anchetă care vizează pe toți cunoscuții eroului, pe toți cei care într-un moment greu al acestuia nu au știut să-i fie alături, nu au știut să-l înțeleagă și să-l ajute.

Tipul de construcție dramatică la care apelează autorul este bine ales pentru această temă, piesa e structurată, asemeni unui scenariu de film, din secvențe scurte, cu un permanent transfer al locului acțiunii. Construcția aceasta mozaicată este însă insuficient consolidată; din punct de vedere

„Umbrele Zilei“ de Radu F. Alexandru în interpretarea Teatrului „V. I. Popa“ din Birlad

al realizării practice ea prezintă unele evidente neîmpliniri. Dramaturgului îi lipsește forța sau meșteșugul, pentru a suda fragmentele, înlănțuirea acestora nu este o acumulare, o convergență a datelor spre un punct de maximă importanță. Insuficiența tensionare a materialului dramatic duce și la o oarecare monotonie, mai ales în partea a doua a piesei.

Făcînd textului „toaleta“ pentru scenă, regizoarea Mușata Mucenic i-a adus o seamă de modificări, nu totdeauna inspirate. Tribunalul, care în text apare doar de două ori, este prezent permanent în spectacol, celelalte secvențe au loc în spațiul delimitat de completul de judecată, de banca acuzării și de boxa acuzatului. Intenția este limpede — sugerarea ideii de implicare morală a tuturor personajelor (și a celor neimplicate juridic) — dar soluția este destul de simplist concretizată iar permanența acestor prezențe devine stînjenoare. Spectacolul începe și sfîrșește cu rostirea sentinței, inexistentă în text, și care contrazice ideea de dezbateri deschisă, de concluzie cerută spectatorului. O altă imixtiune, cu totul nepotrivită, este introducerea în spectacol a unor poezii rostite cu acompaniament de chitară, de însăși regizoarea. Versurile nu se împacă, în nici un fel, cu stilul de dezbateri în

planul ideilor, de austeritate intelectuală, pe care-l reclama piesa.

Constantin Petrican, în rolul principal — centru și totodată liant al tuturor personajelor — a reușit să imprime o bună linie de interpretare, construind sobru, cu o interiorizare bogată în nuanțe, pe eroul său, angajat pe drumul dureros dar eliberator al unei autoanalize lucide, severe. Atent finisat, cu punctări expresive, personajul datorat lui Ștefan-Tivodaru, Zaharia Volbea, reușește să dea rolului, locul exact în economia piesei, alege un „plan II“, alături de eroul principal, confesor al acestuia, cu arta de a-i reliefa în mod semnificativ dar discret drumul, devenirea. Cuvinte de apreciere se cuvin, de asemena, Duduței Olian (multă căldură și adevăr), Danei Tomiță (prezență de sensibilitate și prospețime), lui Aurel Ionescu (cu o remarcabilă siguranță a rolului). Mai artificiale, mai confecționate, rolurile realizate de Ligia Dumitrescu și Florin Predună; în general, potrivit, dar pe alocuri, crispat, tonul lui Virgil Leahu. Foarte firesc evoluează grupul martorilor (Zeina Sirb, Maria Tivodaru, Gheorghe Gheorghiu, Gheorghe Popovici) dar cu un firesc care este mai mult al străzii decît al scenei. Restul distribuției, destul de numeroasă, se află în limitele conștiințiozității profesionale.